

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/128/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122206511
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4122206511.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Kristíny Srnkovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom u otca, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra, dieťa rodičov: otec – C. A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, B., toho času bytom E. XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Jana Uhrínová, s.r.o., so sídlom Bezručova 1, Bratislava, IČO: 52 424 944 a matky – C. B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX, zastúpená advokátkou JUDr. Dianou Bereseckou, so sídlom Farská 33, Nitra, za účasti Okresnej prokuratúry Nitra, Damborského 1, 949 99 Nitra 1, o návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia v časti úpravy styku matky s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č.k. 24P/161/2022-725 zo dňa 22.5.2024 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia v časti úpravy styku matky s maloletým dieťaťom **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1.

Súd prvej inštancie uznesením napadnutým odvolaním dočasne upravil styk matky s maloletým A. B. tak, že táto je oprávnená stretávať sa s maloletým dieťaťom v každom párnom týždni od stredy 14.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a v nepárnom týždni v utorok a vo štvrtok od 14.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že matka si maloleté dieťa prevezme v mieste bydliska maloletého dieťaťa a po ukončení styku maloleté dieťa na tom istom mieste otcovi včas a riadne odovzdá. Otcovi bola uložená povinnosť maloleté dieťa na stretnutia s matkou riadne pripraviť a matke včas odovzdať (výrok I.). Týmto rozhodnutím sa ruší uznesenie Okresného súdu Nitra č.k. 24P/161/2022-350 zo dňa 10.10.2022 právoplatné v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 5CoP/1/2023-615 zo dňa 31.1.2023 (výrok II.). Súčasne súd prvej inštancie rozhodol o tom, že toto neodkladné opatrenie bude trvať do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletému A. B. v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 24P/161/2022 (výrok III.).

2.

Z odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie vyplynulo, že dňa 15.5.2024 bol súdu prvej inštancie doručený návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by prvoinštančný súd zmenil uznesenie Okresného súdu Nitra sp. zn. 24P/161/2022 zo dňa 10.10.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5CoP/1/2023 zo dňa 31.1.2023 v časti úpravy styku matky s maloletým tak, že by dočasne upravil styk matky s maloletým tak, aby bol dočasne upravený styk matky s maloletým tak, že je oprávnená stretávať sa s maloletým v každom párnom týždni od stredy 14.00 hod. do nedele 18.00 hod. a v nepárnom týždni v utorok a vo štvrtok od 14.00 hod. do 18.00 hod., kedy si matka dieťa prevezme v mieste bydliska dieťaťa a na konci styku odovzdá otcovi dieťa v mieste bydliska. Neodkladné opatrenie žiadal kolízny opatrovník nariadiť až do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva rodičov maloletého dieťaťa, ktorého súčasťou je i úprava práv

a povinností k maloleťému dieťaťu. Tento svoj návrh odôvodnil kolízny opatrovník článkom 3 ods. 1 a čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ďalej čl. 5 Zákona o rodine ako aj § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine s poukazom na to, že dieťa má mať zákonom garantované právo byť vychovávané oboma rodičmi, a to aj v prípade, ak rodičia spolu nežijú. V tejto súvislosti bolo ďalej v návrhu uvedené, že aj rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má preto v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove maloleťého dieťaťa, osobne sa o dieťa starať a budovať citové a rodinné väzby s ním, nakoľko stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z toho vzťahu vyplývajúcimi. Mal preto za to, že súdom upravený styk matky s maloleťým na základe uznesenia Okresného súdu Nitra sp. zn. 24P/161/2022 zo dňa 10.10.2022, ktoré bolo v časti úpravy styku matky s maloleťým zmenené uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5CoP/1/2023 zo dňa 31.1.2023 tak, že súd dočasne upravil styk matky s maloleťým každý pondelok a stredu od 14.00 hod. do 18.00 hod., počas každej párnej soboty v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod. a každú nepárnu nedeľu v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod. je na základe vyššie uvedených skutočností nepostačujúci. Ďalej bolo poukázané na to, že v súčasnosti je dôležitým faktorom pre zdravý vývin dieťaťa, aby styk matky s maloleťým bol rozšírený. Pre zdravý, duševný, či psychický a sociálny vývin dieťaťa je už dlhodobo potrebný širší kontakt dieťaťa s matkou, rovnako i vytvorenie širšieho priestoru pre starostlivosť matky o dieťa. Po období 1 a pol roka sa „dočasná úprava“ styku v úzkom rozsahu javí nie v prospech dieťaťa a je skôr ohrozujúca pre rozvoj vzťahových väzieb u dieťaťa v útľom veku. Súčasne bol kolízny opatrovník názoru, že právoplatné rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení v tomto období už stráca status „dočasnosti.“ Bolo poukázané aj na znalecký posudok č. 40/2023, v ktorom je vyhodnotené, že matka je schopná samostatne sa o dieťa postarať a nenachádzajú sa vo výsledkoch vyšetrenia žiadne dôvody, ktoré by matku mali diskvalifikovať z role rodiča, taktiež sa vyšetrením nepreukázali negatívne osobnostné charakteristiky. Bolo zistené, že matka maloleťého dieťaťa netrpí ani žiadnou duševnou poruchou, ktorá by mala vplyv na jej úsudok a kritičnosť, celkovo matku hodnotia ako normálne fungujúcu dospelú osobnosť, bez rizikového správania sa v roli rodiča, má rozvinuté osobnostné predpoklady ako zrelá osoba na výchovu dieťaťa. Okrem toho matka absolvovala kompletnú protialkoholickú liečbu podľa odporúčania lekárov, vzhľadom k tomu, že abstínuje aj napriek záťažovej situácii, je reálny predpoklad dlhodobej až trvalej abstinencie, je plne motivovaná ustáť vzniknutú situáciu a riadne sa starať o maloleťé dieťa. Vzťah dieťaťa k matke vyhodnotený znaleckým posudkom poukazuje na to, že dieťa citovo preferuje matku a dožaduje sa matky. Interakcia s matkou je charakteristická pokojným behaviorálnym prejavom, prirodzeným vzťahovaním sa k matke, s frekventovanými fyzickými prejavmi dôvery, dotýkanie, opieranie, bozky s vyššou snahou o komunikáciu a aktívnejšieho dožadovania svojich potrieb.

3.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že od poslednej úpravy stretávania sa výrazne zmenili pomery, či už plynutím času, nakoľko dieťa je podstatne staršie ako aj vybudovaním a obnovením vzťahu maloleťého dieťaťa s matkou. V tejto súvislosti bolo v rozhodnutí konštatované, že v súčasnosti sa stretávanie matky s maloleťým dieťaťom realizuje pravidelne, podľa vyjadrenia matky je maloleťé dieťa počas stretnutí šťastné, vždy na ňu reaguje dobre, pýta sa na ruky a dožaduje sa jej náklonnosti, preto súd aktuálne stretávanie v rozsahu každý pondelok a stredu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod. a v párnom týždni sobota v čase od 9.00 hod. a v nepárnom týždni nedeľa v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod. už nepovažuje pre maloleťé dieťa vo veku cca 3 roky za dostačujúce. S pribúdajúcim vekom dieťaťa je potrebné aj rozširovanie stretávania s druhým rodičom tak, aby mohli byť rodičovské práva a povinnosti realizované a uplatňované v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa a Zákona o rodine, ktoré stanovujú, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj svojho dieťaťa. Námietky otca týkajúce sa zdravotnej spôsobilosti matky vychovávať a zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa, plne vyvrátilo znalecké dokazovanie nariadené v rozvode konaní pod č.k. 11P/206/2022. Podrobovanie sa pravidelným kontrolám u ambulantného psychiatra A. F. ako aj u psychologičky A. G. na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, súd prvej inštancie hodnotí ako dostatočné na preukázanie dlhodobého abstínovania zo strany matky. Navyše bolo poukázané na skutočnosť, že obaja rodičia bývajú v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, ktorí môžu byť nápomocní pri zabezpečovaní výchovy a starostlivosti o maloleťé dieťa a v prípade matky pôsobia aj ako dohľad nad dodržiavaním abstinencie. Ďalšou skutočnosťou, na ktorú bolo poukázané je fakt, že maloleťé dieťa by malo od septembra 2024 nastúpiť do materskej školy. Súd má vedomosť o konaní sp. zn. 26P/54/2024, v ktorom sa obaja rodičia neodkladným opatrením domáhali nahradenia súhlasu druhého rodiča so zápisom do školy, nakoľko sa rodičia nevedeli zhodnúť na školskom zariadení. Aj vzhľadom na skutočnosť, že dieťa nastupuje do školského zariadenia, kedy plne prebehne separácia od primárneho rodiča, súd prvej inštancie považoval rozšírený

kontakt s druhým rodičom za žiadúci pre ďalší zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin maloletého dieťaťa. Dieťa by malo cítiť zo vzájomného vzťahu rodičov a z ich komunikácie pocit, že obaja rodičia podporujú vzťah dieťaťa s druhým rodičom a preto by mali v prospech svojho dieťaťa obnoviť funkčnú komunikáciu, s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa, prihliadať výlučne na jeho potreby a nepresadzovať svoje osobné záujmy na úkor druhého rodiča, ale najmä na úkor maloletého dieťaťa.

4.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie otec maloletého. Mal za to, že právo maloletého je rešpektované a zachované aj pri zachovaní aktuálnej úpravy styku podľa rozhodnutia Okresného súdu Nitra, č.k. 24P/161/2022-350 zo dňa 10.10.2022 právoplatné v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 5CoP/1/2023-615 zo dňa 31.1.2023, a preto nepovažoval za dôvodné rozširovať neodkladným opatrením úpravu styku matky s maloletým. V tejto súvislosti poukázal na článok 3 ods. 1 a ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, v ktorom je ustanovené, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Taktiež je dôležité pripomenúť, čo bolo dôvodom, že maloletý bol zverený do jeho osobnej starostlivosti, keď matka požívala vo zvýšenej miere alkoholické nápoje a pod vplyvom alkoholu a matky došlo k incidentu, kedy matka maloletého držala na rukách na balkóne a v krvi jej namerali 4,8 promile, následne bola prevezená do nemocnice a bola aj vo Veľkom Záluží na protialkoholickom liečení. Ďalej namietal, že časové hľadisko nemôže byť za žiadnych okolností určujúcim faktorom a argumentom, na základe ktorého možno upraviť stretávanie maloletého s matkou v tak širokom rozsahu, zo dňa na deň, kedy maloletý má svoj domov u otca a zo dňa na deň musí čeliť situácii, že bude u matky prespávať bez akejkoľvek predchádzajúcej prípravy, odrazu 4 noci za sebou. Takýto postup považoval jednoznačne v rozpore so záujmom maloletého, pretože to, že maloletý medzičasom vyrástol je fakt a nie kritérium a presvedčivý argument, na základe ktorého sa má rozširovať styk maloletého s matkou. Podľa jeho názoru doposiaľ nie je hodnoverne preukázané, a ani v tomto konaní nebolo osvedčené, či sa matkin zdravotný stav dostatočne stabilizoval a nepredstavuje pre dieťa potencionálne ohrozenie jeho fyzického a psychického vývinu. Súd sa vôbec nezaoberal závislosťou matky na alkohole a uspokojil sa s tvrdením uvedeným v znaleckom posudku č. 40/2023 zo dňa 15.3.2024, ktorý bol vypracovaný v konaní 11P/206/2022 len tým, či dieťa prirodzene k matke inklinuje. Otec nikdy nespochyboval citové puto medzi maloletým a matkou. V určitom ohľade možno toto považovať za výsledok dobrej výchovy otca, ktorú maloletému zabezpečuje, nakoľko syn má zdravé emocionálne väzby s oboma rodičmi, aj napriek obmedzenému styku s matkou, vzhľadom na jej zdravotný stav, intuitívne jej dôveruje aj napriek tomu, že ho v minulosti ohrozovala na živote a zdraví svojou závislosťou na alkohole a nedbalým konaním. Uvedené je možné pripísať aj skutočnosti, že maloletý má v rodine otca, kde za posledných 16 mesiacov vyrastá a má zabezpečené všetky emocionálne a fyzické potreby. Pokiaľ ide o matku, tak táto má vo výchove maloletého dieťaťa aktuálne vymedzený ohraničený čas a uvedený styk sa podľa názoru otca osvedčil ako fungujúci a vyhovujúci a na výchove maloletého sa podieľa do takej miery ako je to jej zdravotný stav umožňuje. Ďalej namietal, že znalecký posudok bol nariadený bez jeho prítomnosti na prvom pojednávaní v konaní o rozvod manželstva (č.k. 11P/206/2022) s tým, že otec sa z dôvodu zmeny právneho zástupcu ospravedlnil a žiadal odročiť predmetné pojednávanie, avšak súd konal svojvoľne, toto nerešpektoval, na návrh právnej zástupkyne matky na tomto pojednávaní ustanovil znalecký ústav na vyhotovenie znaleckého posudku v tejto veci. V tejto súvislosti tiež poukázal na to, že v rámci uvedeného znaleckého posudku neboli zobrahané do úvahy ani lekárske správy matky, ktorým došlo jednoznačne k potvrdeniu jej závislosti na alkohole. Opätovne zdôraznil, že časové hľadisko nemôže byť za žiadnych okolností určujúcim faktorom a argumentom, na základe ktorého možno upraviť stretávanie maloletého v širšom rozsahu. Ďalej mal za to, že znalecký posudok objektívne nezodpovedal a pri použitej metodike vyšetrenia ani objektívne nemohol zodpovedať na zásadnú otázku, či je matka aktuálne stále závislá na alkohole, či už podľa syndrómov závislosti na alkohole alebo výsledkov laboratórných testov. Návrh kolízneho opatrovníka, ktorý si osvojil súd považoval za taký, ktorý uprednostňuje záujem matky, ktorá žiadnym spôsobom doposiaľ neosvedčila, že nepožíva alkoholické nápoje, i napriek tomu, že predkladala súdu tzv. „dôkazy“, že abstínuje, avšak tieto sú rok staré. V tomto smere, sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťami, či matka naďalej nepožíva alkoholické nápoje a či nemôže dôjsť k ohrozeniu zdravia prípadne aj života maloletého v jej prítomnosti. Z dôvodu komplexnosti uvedenej problematiky má byť súčasťou znaleckého tímu aj odborník na závislosti, tzv. adiktológ. Absenciu adiktológa v rámci znaleckého dokazovania možno tak isto považovať za zásadný nedostatok celého procesu smerujúceho k vypracovaniu znaleckého posudku. Okrem toho súčasťou komplexného

a aktuálneho obrazu o zdravotnom stave by mala byť aj aktuálna lekárska správa o zdravotnom stave od obvodnej lekárky matky, ktorá bola vyžiadaná zo strany súdu a v čase vydania uznesenia, proti ktorému toto odvolanie smeruje však nebola dodaná do súdneho spisu. Ďalej tvrdil, že návrh kolízneho opatrovníka, s ktorým sa súd prvej inštancie vo svojom uznesení plne stotožnil nezohľadňuje najlepší záujem maloletého, pričom jeho zdravie a najlepší psychický a fyzický vývoj by mal byť postavený nad záujem matky, ktorá sa domáha rozšírenia styku. V závere svojho odvolania uviedol, že účastník konania má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Aj z judikatúry Najvyššieho súdu už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠLP a Ústavného súdu je nesporné, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosťou súdu je rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej na strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom), odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, v danom prípade, súd nenáležite odôvodnil svoje rozhodnutie. V predmetnej veci postupom súdu prvej inštancie došlo k naplneniu znakov vady podľa § 420 písm. d) a f) CSP spočívajúcej v tom, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia v časti úpravy styku matky s maloletým zamietne a ponechá v platnosti predchádzajúce uznesenie Okresného súdu Nitra č.k. 24P/161/2022-350 zo dňa 10.10.2022 právoplatné v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 5CoP/1/2023-615 zo dňa 31.1.2023 až do právoplatného skončenia vo veci samej.

5.

Matka podala taktiež odvolanie voči tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie, pričom žiadala, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP napadnuté uznesenie v časti výroku I. zmenil tak, že maloletého A. zveruje do osobnej starostlivosti matky a otec by bol zaviazaný prispievať naňho výživu sumou 200 eur mesačne vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Rozhodnutie napadla z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a z dôvodu uvedeného v § 62 ods. 1 CMP, keď súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti uviedla, že prvoinštančný súd rozhodoval o návrhu kolízneho opatrovníka zo dňa 15.5.2024 napriek tomu, že ona svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručila Okresnému súdu Nitra ešte dňa 9.5.2024. Poukázala na to, že na tomto súde od 12.8.2022 (takmer 2 roky) je vedené konanie o rozvod manželstva s otcom maloletého. V tejto súvislosti poukázala na závery znaleckého posudku č. 40/2023 zo dňa 15.3.2024, ktorý bol vypracovaný Ústavom pre znaleckú činnosť v psychológii a psychiatrii, spol. s r.o., z ktorého záverov jednoznačne vyplýva, že po skompletizovaní nálezu psychológa a psychiatra, pokiaľ ide o predpoklady a spôsobilosť samostatne vychovávať maloleté dieťa, táto je u otca na emočne menej zrelej úrovni. V jeho správaní sú zrejme dominantné egocentrické motivačné pohnútky a nespracované pocity smerom k manželke, snaha neustále ju vykresľovať v negatívnom svetle, zaznávať jej kvality, čím sa zvyšuje riziko, že bude dieťa vychovávať proti matke. Formálne síce uznáva rolu matky, aj to, že dieťa situáciou trpí, v reálnych interakciách s matkou však reaguje cez optiku svojich potrieb a nárokov, než normálnej rodičovskej empatie a potrieb maloletého syna, čo je zrejme rodičovsky nezrelé vnímanie, kde rodičovi uniká skutočná potreba dieťaťa a má na zreteli skôr svoje pohnútky, než práva a potreby dieťaťa. Pokiaľ ide o ňu, tak bolo po psychologicko-psychiatrickom posúdení zistené, že je dospelou osobnosťou bez funkčného poškodenia, bez rizikového správania sa v roli rodiča, má rozvinuté osobnostné predpoklady ako zrelá osoba na výchovu dieťaťa. Znalci u nej zistili vyššiu mieru schopnosti dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o maloletého s druhým rodičom a rešpektovať právo maloletého na udržanie rovnocenného styku s druhým z rodičov. V rozpore s tvrdeniami otca, ktorých pravdivosť neustále namietala, bolo znalcami zistené, že u nej nie prítomná žiadna psychopatológia, je schopná

starat' sa o dieťa a že dokonca niektoré rodičovské nároky zvláda pružnejšie a flexibilnejšie ako otec, k maloletému má intenzívny a pozitívny materský vzťah, rozumie prejavom dieťaťa. Ďalej nebola u nej zistená prítomnosť duševnej poruchy ani diagnostikované psychotické poruchy, ako schizofrénia, ani afektívne poruchy, ako depresia, či bipolárna afektívna porucha a ani organické poškodenie centrálnej nervovej sústavy (CNS). Pokiaľ ide o užívanie alkoholu tak znalkyne dospeli k záveru, že sa v jej prípade nejednalo o závislosť na alkohole, ale o škodlivé užívanie alkoholu, pričom skonštatovali, že od absolvovania protialkoholického liečby abstínuje, čo preukazujú aj lekárske a laboratórne vyšetrenia. Za tohto stavu mala za to, že je v rozpore so zdravým psychickým vývojom maloletého A., aby tento naďalej zotrval v osobnej starostlivosti otca. U otca bol zistený akcentovaný terén osobnosti, ktorý spôsobuje neprimerané, rigidnejšie reakcie otca na niektoré situácie, s dopadom i na rodičovské správanie. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva jednoznačná potreba zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozhodnutia vo veci samej. Ponechanie doterajšej úpravy by spôsobilo ďalší negatívny zásah do psychického vývoja dieťaťa.

6.

K odvolaniu matky sa podaním zo dňa 14.6.2024 vyjadril otec, ktorý uviedol, že zo samotného obsahu spisu 24P/161/2022 nebolo zrejmé, aký návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 9.5.2024 žiadala dočasne vydať matka, pretože uvedený návrh matky sa v spise 24P/161/2022 (predmetný spis) nenachádzal. Z lustrácie z elektronického spisu bolo zistené, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia sa nachádza v spise 54P/67/2024. Uvedená situácia prispieva k nepriehľadnosti oboch paralelných konaní, nakoľko mal za to, že návrhy na vydanie neodkladných opatrení boli zlúčené s konaním o úpravu práv a povinností k maloletému A.. Ostatná argumentácia uvádzaná zo strany otca v tomto podaní už bola zdôrazňovaná v jeho odvolaní a táto sa v podstate opakuje.

7.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací po zistení, že odvolania podali včas obaja rodičia maloletého ako oprávnené osoby (§ 359, § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému sú tieto opravné prostriedky prípustné (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d) CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie ako i konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolaní (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého je dôvodné a odvolanie matky nedôvodné.

8.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na skutočnosti vyplývajúce z obsahu spisu, na odôvodnenie napadnutého uznesenia, aj argumenty otca ako odvolateľa bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne rozhodol, keď nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk matky s maloletým tak, že matka je oprávnená sa s ním stretávať v každom párnom týždni od stredy 14.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a v nepárnom týždni v utorok a vo štvrtok od 14.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že matka si maloleté dieťa prevezme v mieste bydliska maloletého dieťaťa a po skončení styku maloleté dieťa na tom istom mieste otcovi včas a riadne odovzdá. Otec je povinný maloleté dieťa na stretnutia s matkou riadne pripraviť a matke včas odovzdať.

9.

Pokiaľ ide o dočasnú úpravu styku matky s maloletou spočívajúcu v jej rozšírení v priebehu konania vo veci samej, tak odvolací súd má za to, že je potrebné napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmeniť a návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Zákonná úprava konania o neodkladných opatreniach (§ 324 a nasl. CSP v spojení s § 2 a § 360 a nasl. CMP) vyžaduje nariadenie neodkladného opatrenia ako formy procesnej ochrany vo veciach starostlivosti súdu o maloletých za splnenia podmienky, že je tu urgentná potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Osobitnej povahy tohto procesného inštitútu zodpovedá aj zjednodušený a zrýchlený postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie, keď súd rozhodne spravidla bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Naliehavý charakter neumožňuje, aby sa vo veci vykonávalo rozsiahle dokazovanie tak ako v riadnom konaní, preto sa iba osvedčuje, či sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že sa prostredníctvom označených dôkazov zisťujú najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie, spravidla, to znamená, že súd vychádza zo skutkových tvrdení navrhovateľa, ktoré posudzuje v súvislosti s dostupnými dôkazmi z hľadiska ich pravdepodobností.

10.

Podľa § 28 ods. 1 písm. a) zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak .

Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11.

Vo vzťahu k odvolaniu rodičov maloletého odvolací súd zdôrazňuje, že účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, resp. osobami blízkymi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča, resp. osobou blízkou a neumožňuje vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov a súd môže pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia v závislosti od konkrétnych okolností, pričom musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má za preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine.

12.

Cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) okamžitá úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. To však neznamená, že ho súd môže

vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

13.

Kontakt rodičov s ich maloletým dieťaťom je takým významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa, ktorý sa zákonodarca rozhodol riešiť právnou úpravou styku rodičov s ich maloletými deťmi; považuje ho za neoddeliteľnú súčasť rodičovských práv a práv dieťaťa upravených v Zákone o rodine. Zákon zasahuje do úpravy styku rodičov s dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách, a to najmä v prípadoch, keď rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú; ide najmä o prípad rozvodu manželov s maloletými deťmi. Právna úprava v § 25 ods. 1 Zákona o rodine pripúšťa, že rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom, zákon tak preferuje dohodu rodičov o úprave styku s maloletým dieťaťom. Až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv, rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa. Právo na styk rodiča s maloletým dieťaťom vyplýva z článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky ale z ustanovenia Dohovoru o právach dieťaťa, kde v článku 7 je upravené ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú aj do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval: "je v záujme dieťaťa aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich rodičov (Gorgula vs. Nemecko - č. 744969/01) dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča" (Hansenová vs. Turecko - č. 36141/97).

14.

Odvolací súd nespochybňuje rovnocenné právo oboch rodičov na výchovu a starostlivosť o deti a právo na rovnocenný čas strávený s nimi, avšak matka, resp. kolízny opatrovník zrejme nepochopili účel inštitútu neodkladného opatrenia. Zákonná úprava konania o neodkladných opatreniach vyžaduje na nariadenie neodkladného opatrenia, ako formy procesnej ochrany vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, zásadne potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov. Osobitnej povahy tohto procesného inštitútu zodpovedá zjednodušený a zrýchlený proces súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie, keď súd spravidla rozhodne bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov, a bez nariadenia pojednávania. Naliehavý charakter konania o neodkladnom opatrení neumožňuje, aby sa vo veci vykonávalo rozsiahle dokazovanie, tak ako v riadnom konaní, preto sa iba osvedčuje, či sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie (por. uznesenie NS SR zo dňa 28.11.2012, sp. zn. 6Mcd0/5/2012). Spravidla to znamená, že súd vychádza zo skutkových tvrdení navrhovateľa, ktoré posudzuje v súvislosti s dostupnými dôkazmi z hľadiska ich pravdepodobnosti. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade vyžaduje splnenie podmienky, že je tu potreba bezodkladne upraviť pomery. Ďalšou nevyhnutnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba ochrany práv maloletého dieťaťa v situáciách, keď sú jeho práva zjavne ohrozené alebo ak maloletému dieťaťu hrozí závažná ujma. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zachovaný záujem dieťaťa môže podľa okolností konkrétneho prípadu prevážiť nad záujmom rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na vnútroštátnych súdoch. Pri úprave styku má neodkladné opatrenie za účel dočasnú úpravu pomerov tak, aby rodič, ktorý nemá dieťa v osobnej starostlivosti nestratil s dieťaťom kontakt, aby zostali ich vzájomné citové väzby zachované, čo v danom prípade je zabezpečené. Za tohto stavu a v tomto štádiu konania (už po vykonanom znaleckom dokazovaní) nie je potrebné rozširovať úpravu styku matky s maloletým dieťaťom, nakoľko o úprave

práv a povinností rodičov k maloletému bude rozhodnuté vo veci samej. Znamená to, že na nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené zákonné podmienky. Pokiaľ aj vzhľadom na uplynutie času došlo od vydania predchádzajúceho neodkladného opatrenia k zmene pomerov, ktoré by mohli byť dôvodom pre inú úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému, tieto okolnosti budú zákonným spôsobom preukazované a vyhodnotené v konaní vo veci samej, ktoré aktuálne na súde prvej inštancie prebieha, pričom ide o viaceré konania, ktoré sa týkajú úpravy výkonu rodičovských práv k maloletému na čas do rozvodu ako aj na čas po rozvode.

15.

Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil v súlade s ustanovením § 388 CSP, keď návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný zamietol. Podľa názoru odvolacieho súdu rodičovské práva a povinnosti matky, t.j. rodiča, ktorý nemá maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, sú súdom upravené takým spôsobom, že je zabezpečený riadny a bezproblémový vývoj dieťaťa, keď matka má priestor na utužovanie a prehĺbovanie svojho vzťahu k dieťaťu a zároveň na uplatňovanie svojho výchovného pôsobenia na svoje dieťa a prehĺbovanie pocitu jeho spolupatričnosti s dieťaťom. Kontakt rodiča s maloletým dieťaťom je veľmi významným činiteľom ovplyvňujúcim vývoj dieťaťa, ktorý je v danom prípade zabezpečený.

16.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerov hlasov 3 : 0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).